

SEVERSKÝ TRILER

Henning

Mankell

**O krok
vpředu**

MARENČIN PT

O krok vpred

Henning Mankell
O KROK VPRÉDU

MARENČIN PT

Copyright © by Henning Mankell, 1997
Published by agreement with Copenhagen Literary Agency ApS, Copenhagen
© Marenčin PT, spol. s r. o., Bratislava, 2016
Jelenia 6, 811 05 Bratislava
marencin@marencin.sk www.marencin.sk
Translation © Simona Jánošková, 2016
Cover © Marenčin Media, 2016
Design © Marta Blehová, 2016
Jazyková úprava Kvetoslava Slobodníková
547. publikácia, 1. vydanie

ISBN 978-80-8114-677-0 (viaz.)

ISBN 978-80-8114-678-7 (PDF)

Prológ

Čosi po piatej dážď ustal.

Muž učupený za stromom si vyzliekol pršiplášť. Nepršalo síce ani polhodinu, no vlhko preniklo aj vrstvami oblečenia. Hneval sa, pretože netúžil po nachladnutí na začiatku leta.

Plášť položil na zem a postavil sa na strpnuté nohy. Opatrne sa pokyvkával, aby rozprúdil krv v žilách, a skúmavo sa rozhliadol.

Vedel, že osoby, na ktoré čaká, prídu najskôr o ôsmej, pretože sa tak dohodli, no vždy existovalo riziko, že po prírodnej rezervácii sa pôjdu poprechádzať náhodní návštevníci.

Všetko ostatné mal v rukách, len toto nie. Nebál sa, veď bol letný slnovrat a v rezervácii nebol ani kemping, ani bar. Osoby, na ktoré čakal, si dali záležať na výbere miesta, lebo chceli mať pokoj.

Dohodli sa na ňom pred dvoma týždňami. On ich sledoval niekoľko mesiacov. Keď zistil, kde sa stretnú, hneď na druhý deň sa tam vybral a dával si sakramentský pozor, aby si ho nik nevšimol. Po chodníku oproti nemu prichádzal starší párik, preto skočil do kríkov a ostal tam, kým sa nestratili z dohľadu.

Ideálnejšie miesto na oslavu letného slnovratu neexistovalo. Vybrali si čistinku obklopenú húštinou a stromami.

Bola nanajvýš vhodná aj na realizáciu jeho úmyslov..

Mraky sa postupne trhali. Len čo vykuklo slnko, oteplilo sa.

Jún bol chladný. Všetci sa sťažovali na juhošvédske počasie a on s nimi súhlasil.

Vždy s každým súhlasil.

Bol to jediný spôsob, ako sa vyhnúť všetkému, čo mu prišlo do cesty.

Naučil sa umeniu prisviedčať.

Keď nadvihol zrak k nebu, pochopil, že nebude pršať. Posledné mesiace boli vskutku studené, ale v ten svättojánsky večer konečne vyšlo slnko.

Tešil sa, že to bude nezabudnuteľný večer.

Vonku rozvoniavala vlhká tráva. Začul trepotanie vtáčích krídel. V diaľke sa trblietalo more.

Rozkročil sa, vyplul vrecúško so žuvacím tabakom, lebo mu začal stekať do krku, a zakopal ho.

Nikdy po sebe nezanechával stopy, no často si vrazil, že by nemal žuť tabak. Takýto zlovyk sa mu nehodil.

* * *

Dohodli sa, že sa stretnú v Hammare, pretože polovica mala vyraziť zo Simrishamnu a polovica z Ystadu. Odtiaľ sa mali zavieť do prírodnej rezervácie, nechať autá na parkovisku a prejsť sa k vybranému miestu.

V skutočnosti to nebolo také jednoduché, lebo sa dlhšie nevedeli zhodnúť na jednom mieste, no napokon niekto z nich navrhol rezerváciu v Hagestade a bolo rozhodnuté. Čakali ich zložité prípravy a čas sa krátil. Jeden z nich sa postaral o jedlo, druhý o požičanie kostýmov a parochní z Kodane. Nechceli nič nechať na náhodu.

Pripravili sa aj na zlé počasie.

V osudný deň o druhej zodpovedný človek pribalil do červenej športovej tašky veľkú igelitovú fóliu. Priložil lepiacu pásku a staré stanové kolíky z ľahkej zliatiny. Nemali v pláne zrušiť večerok, ani keby lialo, takže bolo treba mať strechu nad hlavou.

Všetko do detailu naplánovali, no predsa sa im niečo vymklo z rúk.

Jedna z nich ochorela. Práve ona sa najviac tešila. Ostatných spoznala ani nie pred rokom.

Skoro ráno sa zobudila s bolesťou žalúdka. Najprv si nahovárala, že je isto iba nervózna, no okolo obeda začala vracat' a dostala horúčku. Ešte vždy dúfala, že do večera sa jej polepší, no keď

po ňu prišiel jeden zo skupinky, ledva stála na nohách a oznámila mu, že ostane doma.

V Hammare sa krátko pred pol ôsmou teda stretli iba traja. Nepokazilo im to náladu, vedeli, že niektoré veci sa jednoducho ovplyvniť nedajú, napríklad náhla nevoľnosť.

Zaparkovali pri prírodnej rezervácii a s košíkmi vykročili po chodníku. Jednému z nich sa zdalo, že v dialke ktosi hrá na harmonike, no okrem toho bolo počuť len štebotanie vtákov a šum mora.

Len čo dorazili na vyhliadnuté miesto, skonštatovali, že sa rozhodli správne a v pokoji tam budú môcť počkať do brieždenia.

Na oblohe nebolo ani mráčika.

Čakala ich jasná svätojánska noc.

Na večierku sa dohodli začiatkom februára. Vraveli si, že túžia po krásnej letnej noci. Popili veľa vína a diskutovali na tému, čo sa vlastne myslí pod pojmom *šero*.

Kedy nastane? Ako sa ho dá opísať? Koľko vidno v slabom svetle, keď sa človek nachádza medzi dvoma svetmi a tiene narastajú?

Nezhodli sa a šero ostalo nezodpovedanou otázkou, no v ten večer začali plánovať oslavu.

Len čo dorazili k čistinke a položili košíky na zem, našli skrýšu v húštine a pustili sa do prezliekania. Zrkadielka umiestnili medzi konáre tak, aby na seba videli pri upevňovaní parochní.

Nik ani len netušil o mužovi, ktorý pozoroval ich zložité prípravy z bezpečnej vzdialenosti. Upevniť si parochňu bolo ešte to jednoduchšie – oveľa ťažšie sa nanášali hrubé vrstvy púdru, obliekali korzety, spodničky i vypchávkys a šály a zapínali šperky. Museli si na tom dať záležať. Bola to síce iba hra, ale brali ju vážne.

O ôsmej vyšli z húštiny, a keď sa navzájom videli, boli ohromení. Opäť sa vrátili v čase, konkrétne do doby básnika Bellmana.

Najprv vybuchli do smiechu, no po chvíľke zvažnili, rozložili veľký obruš, povyberali jedlo z košíkov a pustili Fredmanove epištoly.

Oslava sa mohla začať. Keď príde opäť zima, budú na tento večer spomínať ako na svoje ďalšie tajomstvo.

* * *

Ešte stále sa rozhodoval. Vedel, že má času habadej, pretože tam chceli ostať aspoň do rána, a ktovie, možno mali v úmysle prespať celé doobedie.

Ich plány poznal do najmenšieho detailu, čo mu dávalo pocit neobmedzenej moci.

Len človek s takou mocou sa mohol vyhnúť istým veciam.

Keď krátko po jedenástej počul, že sú pripití, opatrne zmenil pozíciu. Už pri prvej návšteve si vybral východiskový bod – húštinu, kde mal dokonalý prehľad o dianí na čistinke. Sem-tam odišli od prestretého obrusu, aby vykonali potrebu, aj to videl.

Vyčkával, pretože mu zrazu čosi udrelo do očí.

Mali byť štyria, no jedna osoba neprišla. Snažil sa nájsť vysvetlenie, ale *márne*. Prihodilo sa niečo nečakané. Rozmyslela si to? Ochorela?

Načúval hudbe, smiechu a predstavoval si, aké by bolo sedieť pri nich s pohárom vína a skúšať si parochne a kostýmy. Toľko by toho mohol spraviť, nemal žiadne zábrany! Bol pánom situácie.

Čakal ďalej. Smiech naberal a strácal na intenzite. Nad hlavou mu preletel nočný vták.

Desať minút po tretej mal čakania dosť a usúdil, že nadišiel správny čas.

Nepamätal si, kedy naposledy mal na rukách hodinky. Aj bez nich vždy vedel, aký je čas – riadil sa vnútornými hodinami a tie nikdy nemeškali.

Osoby pri bledomodrom obruse stíchli, pritisli sa k sebe a počúvali hudbu. Vedel, že nespia, iba sú ponorení do snívania. O jeho prítomnosti netušili.

Vytiahol pištoľ s tlmičom z pršiplášťa a rozhliadol sa.

Vzápätí sa prikradol k stromu, až sa ocitol v tesnej blízkosti

skupinky. Pár sekúnd ich pozoroval, no oni si ho nevšimli. Poslednýkrát sa poobzeral, ale nikde nebolo ani nohy.

Potom vyskočil spoza stromu, namieril im na hlavu a stlačil spúšť. Biele parochne sa sfarbili do červena. Zbehlo sa to tak rýchlo, že ani on si to poriadne neuvedomoval.

Zrazu mal pred sebou tri mŕtvoly, pritísnuté k sebe ako predtým.

Vypol hudbu a započúval sa do okolitých zvukov. Vtáčky pospevovali, no nebolo tam, pochopiteľne, ani živej duše.

Položil pištoľ na obruš, ale ešte predtým ju zabalil do servítky, pretože nezanechával po sebe stopy.

Sadol si a pustil sa do študovania osôb, ktoré sa len pred chvíľou zadúšali smiechom.

Idylka sa nezmenila, no zrazu boli štyria, presne ako podľa pôvodného plánu.

Nalial si pohár vína. Vlastne ani nepil, ale túto príležitosť si nemohol nechať ujsť. Potom si vyskúšal parochňu a ochutnal z jedla, hoci nebol hladný.

O pol štvrtej vstal s vedomím, že ho čaká veľa práce.

Vedel totiž, že prírodnú rezerváciu navštevuje veľa ranných vtácat. Keby niekto predsa len zišiel z chodníka a naďabil na čisťinku, nesmú tam byť žiadne stopy – aspoň zatiaľ nie.

Pred odchodom prehľadal tašky a oblečenie, kým nenašiel ich pasy. Vložil ich do vrečka a rozhodol sa, že večer ich spáli.

Poslednýkrát sa obzrel, vytiahol fotoaparát a spravil jednu snímku.

Akoby hľadel na oslavu z osemnásteho storočia. Jediný rozdiel bol v tom, že niekto ju pošpinil krvou.

Bol letný slnovrat, sobota dvadsiateho druhého júna 1996.

Konečne ich čakal pekný letný deň.

ČASŤ 1

1

V stredu siedmeho augusta 1996 Kurt Wallander takmer prišiel o život pri dopravnej nehode východne od Ystadu.

Stalo sa to skoro ráno, konkrétne krátko po šiestej na diaľnici do Nybrostrandu. Z ničoho nič sa pred ním zjavilo nákladné auto. Až keď naňho zatrúbilo, prudko stočil volant a skončil na krajnici. Srdce mu bilo ani divé, bolo mu na zvracanie a chytali sa ho mdloby. Pri tom všetkom krčovito zvieral volant.

Po chvíli sa upokojil. Uvedomil si, že upadol do mikrosnánku, čo stačilo na to, aby prešiel do protismeru.

Ešte sekunda a napálil by to do obrovského nákladného auta.

Cítil veľké prázdno. Spomenul si, ako raz pred pár rokmi takmer zrazil losa pri Tingsryde. Vtedy však bola tma a hmla. Teraz zaspal za volantom.

Nerozumel tomu. Od dovolenky na začiatku júna ho často prepadala vyčerpávajúca únava. V ten rok si vzal voľno skoro, no celý čas lialo. Počasie sa zlepšilo, až keď sa vrátil do práce po letnom slnovrete.

Únava ho však neopúšťala ani potom, niekedy dokonca zaspal na stoličke. Nevstávalo sa mu najľahšie, aj keď spal celú noc ako zarezaný. Pri šoférovaní musel často zastaviť pri krajnici a zdriemnuť si. Na týždňovej dovolenke na Gotlande si to všimla aj dcéra Linda. Spýtala sa ho na to počas jedného z posledných večerov, keď mali nocovať v penzióne v Burgsviku. Bolo krásne, celý deň sa prechádzali po južnom cípe Gotlandu a potom sa naviečerali v pizzerii. Videl jej tvár v svetle fotogénovej lampy a bolo mu jasné, že sa na otázku dlho odhodlávala, ale on ju zmietol zo stola s tvrdením, že mu nič nie je a že je len prirodzené, ak sa človek počas dovolenky chce poriadne vyspať, lebo je vyčerpaný z práce. Linda otázku nezopakovala, no neverila mu.

Vedel, že takto to pokračovať nemôže. Niečo nebolo s kostolným poriadkom. Sledoval sa, či netrpí nejakou chorobou, ale až na občasný krč v lýtku uprostred noci ho nič netrápilo.

Teraz však len o vlások unikol smrti a nemohol to odkladať. Rozhodol sa, že sa ešte v ten deň objedná k lekárovi.

Naštartoval motor, stiahol bočné okienko a pokračoval v jazde. Bol síce august, no ešte vždy bolo horúco.

Wallander sa viezol k domu otca v Löderupe. Prestal počítať, koľkokrát tú trasu absolvoval, no nevedel sa zmieriť s predstavou, že otec tam už nikdy nebude maľovať obraz s opakujúcim sa motívom, obklopený vždy prítomnou vôňou terpentínu. Sedával totiž v ateliéri a maľoval krajinku buď s tetrovom, alebo bez a so slnkom visiacim na neviditeľných šnúrach tesne nad vrcholkami stromov.

Od jeho smrti prešli takmer dva roky. Gertrúda jedného dňa zavolala na policajnú stanicu v Ystade a oznámila mu, že jeho otec leží mŕtvy na zemi. Ešte vždy si spomínal, že mal dojem, akoby sa ocitol v spomalenom filme. Cestou k nemu potláčal realitu, hoci mu bola nad slnko jasnejšia. Až keď zbadal Gertrúdu na dvore, naplno pochopil, čo sa stalo.

Dva roky ubehli ako voda. Gertrúdu navštevoval, keď mu to pracovné povinnosti dovoľovali, no bolo to dosť zriedkavo. Po vyše roku sa pustili do vypratávania ateliéru. Našli v ňom tridsaťdva dokončených obrazov s otcovým podpisom. Jedného decembrového večera v roku 1995 sedeli za kuchynským stolom a spisovali zoznam osôb, ktorým ich darujú. Wallander si chcel nechať jeden s tetrovom a jeden bez, Linda a manželka Mona mali dostať po jednom, no sestra Kristína, žiaľ, prekvapivo nechcela ani jeden a Gertrúda ich viac nepotrebovala. Mali teda ešte rozdať dvadsaťosem kusov. Wallander plný pochybností poslal jeden inšpektorovi v Kristianstade, s ktorým bol v sporadickom kontakte. Napokon sa im podarilo rozdeliť dvadsaťtri obrazov, pričom aj Gertrúdini príbuzní dostali po jednom, ale stále im ostávalo päť a nevedeli, čo s nimi. Wallander by ich však ani za nič nespálil.

Patrili Gertrúde, no tá bola toho názoru, že si ich majú vziať

jeho deti, nie ona, veď do života ich otca vstúpila pomerne neskoro.

Po odbočke do Kåsebergu Wallander vedel, že čoskoro dorazí na miesto. Uvažoval, čo ho čaká. Jedného májového večera sa dlho prechádzali po traktorových cestičkách na repkovom poli. Gertrúda sa vyjadрила, že sa chce presťahovať, pretože sa cítila opustená.

„Nechcem tu bývať, bojím sa, že tu začne strašiť.“

Svojím spôsobom jej rozumel, zrejme by reagoval rovnako.

Na prechádzke ho poprosila, aby jej pomohol s predajom domu. Neponáhľalo to, mali čas do leta, no začiatkom jesene sa chcela presťahovať do dediny Rynge k sestre, keďže aj tá nedávno ovdovela.

Teraz nastal správny čas. Wallander si v tú stredu vzal voľno. O deviatej mali naplánované stretnutie s ystadským maklérom, no ešte predtým chceli roztrieť posledné škatule po otcovi. Týždeň predtým všetko spratali. Prišiel aj kolega Martinsson s privesom a viackrát sa zaviezli na skládku pri Hedeskoge. Wallander si s rastúcou nevôľou uvedomil, že zvyšky zo života človeka skončia na najbližšej skládke.

Po otcovi mu ostali spomienky, nejaké tie fotografie, päť obrazov, staré listy a nejaké papiere. Nič viac. Jeho život bol spísaný a ukončený.

Len čo odbočil na príjazdovú cestu, zbadal Gertrúdu. Bola ranné vtáča.

Presunuli sa do kuchyne, naliali si kávu a hľadeli na prázdne poličky v špajze. Už v to poobedie mala po Gertrúdu prísť jej sestra. Wallander si mal nechať jeden zväzok kľúčov a maklér druhý.

Gertrúda mala na sebe svadobné šaty. Wallanderovi navrela hrča v hrdle. Bola to pre ňu vážna, priam slávnostná chvíľa, veď mala opustiť svoj domov.

Potom otvorili dve škatule a prezreli si ich obsah. Medzi starými listami našli prekvapivo aj detské topánky. Wallanderovi boli povedomé. Žeby si ich otec odkladal všetky tie roky?

Vzápätí vynesol škatule k autu. Len čo zavrel dvere batožino-

vého priestoru, všimol si, že Gertrúda sa usmieva na schodisku: „Je tu ešte tých päť obrazov, nezabudol si na ne?“

Wallander pokrútil hlavou a prešiel k bývalému ateliéru. Bol odomknutý. Vyčistili to tam, no vône terpentínu ho nezbavili. Na starej platničke stál kastról, tam si jeho otec navaril litre kávy.

Možno som tu poslednýkrát, vravel si, ale na rozdiel od Gertrúdy som sa nevyobliekal. Prišiel som v bežnom oblečení, a keby som nemal šťastie v nešťastí, ani ja by som už nebol medzi živými. Linda by musela odviezť pozostatky po mne na skládku. Našla by aj dva obrazy, jeden s tetrovom.

Pri tejto predstave mu prebehol mráz po chrbte. Jeho otec bol ešte vždy prítomný v tmavom ateliéri.

Obrazy boli opreté o stenu. Odniesol ich k autu, vložil do batožinového priestoru a prikryl dekou. Gertrúda ešte vždy stála na schodoch.

„To je všetko.“

Wallander prikývol: „To je všetko.“

O deviatej pred domom zaparkoval realitný maklér. Wallander ho na svoje počudovanie poznal. Volal sa Robert Åkerblom. Jeho manželku pred pár rokmi brutálne zavraždili a jej telo hodili do starej studne. Bolo to jedno z dosiaľ najťažších vyšetrovaní. Wallander prekvapene zdvihol obočie, veď sa skontoval so sprostredkovateľom realitných kancelárií, ktorý mal pobočky po celej krajine, ale Åkerblomova kancelária medzi nimi nebola. Dokonca sa mu marilo, že ju zavrel krátko po smrti manželky.

Robert Åkerblom sa nezmenil. Na prvom stretnutí mu vyplákal v kancelárii. Wallander si pri tej príležitosti vravel, že takého človeka si určite nezapamätá, no na jeho súženie sa zabudnúť nedalo. Zároveň si vybavoval, že bol členom združenia slobodnej cirkvi – zrejme metodista.

Podali si ruky.

„Takže sa stretávame znova,“ prehodil Åkerblom.

Wallander si hneď spomenul na jeho hlas. Chvíľu nevedel, ako reagovať. Robert Åkerblom ho však predbehol: „Stále smútim ako vtedy, ale dievčatá sú na tom podstatne horšie.“

Wallander si predstavil dve dievčatká. Vtedy boli malé a poriadne nechápali, čo sa deje.

„Musí to byť náročné.“

Chvíľu sa bál, že Robert Åkerblom sa opäť rozplače, ale nestalo sa tak.

„Snažil som sa udržať na nohách, ale nevládal som. Len čo som dostal ponuku od konkurentov, prešiel som k nim a neľutujem to. Namiesto účtovníctva po večeroch trávim čas s dcérami.“

Vtom vyšla na dvor Gertrúda. Prechádzali sa po dome, realitný maklér si robil poznámky i fotografie a napokon si sadli do kuchyne na kávu. Åkerblomovo vyčíslenie hodnoty domu sa Wallanderovi najprv nepozdávalo, no potom si uvedomil, že to je trikrát viac, než zaplatil jeho otec.

Krátko po pol jedenástej sa maklér rozlúčil. Wallander mal v úmysle počkať na Gertrúdinu sestru, no ona akoby mu čítala myšlienky: „Dnes je krásne. Napokon to bolo pekné leto. Sadnem si do záhradky.“

„Môžem tu ostať, vzal som si voľno.“

Gertrúda pokrútila hlavou: „Príď ma pozrieť do Rynge, keď sa zabývam.“

Wallander nasadol do auta a vydal sa do Ystadu. Rozhodol sa, že sa zavezie rovno domov, objedná sa u lekára, rezervuje si práčovňu a poupratuje byt.

Nemal naponáhlo, tak sa rozhodol pre obchádzku. Rád sa vozil, pozoroval krajinku a nechal voľne putovať myšlienky.

Práve prechádzal okolo Valleberg, keď mu zabzučal telefón. Volal Martinsson. Zastal pri krajnici.

„Zháňal som ťa, no nikto mi, samozrejme, nepovedal, že si be-rieš dovolenku. Ozaj, vedel si, že ti nefunguje odkazovač?“

Wallander tušil, že sa občas zasekáva. Hneď mu bolo jasné, že sa niečo stalo. Vždy pocítil nervozitu v žalúdku. Zadržal dych.

„Volám z Hanssonovej kancelárie, pretože u mňa sedí mama Astrid Hillströmovej.“

„Čia?“

„Astrid Hillströmovej, to je jedno z tých nezvestných dievčat.“

Wallander hneď vedel, o kom je reč: „A čo chce?“

„Je celá bez seba, pretože jej prišla pohľadnica z Viedne.“

Wallander sa počudoval: „To je predsa dobrá správa, či nie?“

„Tvrdí, že je sfalšovaná a hnevá sa, že sedíme so založenými rukami.“

„Čo máme robiť? Veď sa zdá, že neprišlo k žiadnemu zločinu, a máme veľa dôkazov, že jej dcéra s partiou kamarátov odcestovala dobrovoľne.“

Martinsson odpovedal po krátkom zamyslení: „Neviem, no mám pocit, že tu čosi nehrá.“

Wallander hneď zbystril pozornosť. Za ten čas sa naučil brat Martinssonove predtuchy vážne. Väčšinou sa totiž ukázalo, že sa nemýlil: „Mám prísť na stanicu?“

„Nie, ale zajtra by sme to mali prebrať aj so Svedbergom.“

„Kedy?“

„Čo tak o ôsmej? Zavolám mu.“

Rozlúčili sa. Wallander nenaštartoval hneď, chvíľu iba pozoroval traktor na poli a premýšľal nad Martinssonovými slovami. Aj on totiž viackrát stretol matku Astrid Hillströmovej. Spomínal na nedávne udalosti.

Pár dní po letnom slnovrate boli nahlásení traja nezvestní mladí ľudia. On sa práve vrátil z daždivej dovolenky. S kolegami sa ujal prípadu, no od začiatku mal dojem, že nejde o trestný čin. Už po troch dňoch dorazila pohľadnica z Hamburgu. Wallander si ešte vždy vedel vybaviť znenie textu: *Ideme cestovať po Európe. Možno budeme preč až do polovice augusta.*

Teraz bola streda siedmeho augusta, čiže čoskoro by mali doraziť domov. Medzitým však prišla ďalšia pohľadnica od Astrid Hillströmovej z Viedne.

Prvú podpísali všetci traja. Dvaja rodičia uznali ich podpisy za pravé a Astrid Hillströmová bola síce na pochybách, ale dala sa presvedčiť ostatnými. Wallander pozrel do spätného zrkadielka a naštartoval motor. Martinsson sa väčšinou nemýlil.

Zaparkoval na ulici Mariagatan a vyniesol do bytu škatule a obrazy. Z odkazovača obvodného lekára sa dozvedel, že sa vráti

z dovolenky až dvanásteho augusta. Nechcelo sa mu toľko čakať, veď ráno len o vlások unikal smrti. Objednal sa na druhý deň o jedenásť u iného lekára. Potom si zarezervoval čas v práci a pustil sa do upratovania, ale po spálni ho prepadla únava. Aby sa nepovedalo, prebehol po obývačke vysávačom a odložil ho. Škatule a obrazy odniesol do izby, kde sporadicky prespávala Linda.

Potom vypil tri poháre vody v kuchyni.

Ani smädu nerozumel.

Odkiaľ prichádza všetka tá únava a smäd?

Bolo dvanásť hodín. Ozval sa hlad, no po rýchlom pohľade do chladničky skonštatoval, že si nemá čo dať. Obliekol si vetrovku a prešiel sa do centra. Po ceste zastal pri troch realitných kanceláriách, aby si prezrel ponuku nehnuteľností. Usúdil, že Åkerblom adekvátne vyčíslil hodnotu domu, lebo viac ako tristotisíc korún by zaň nedostali.

V stánku si objednal hamburger a dve fľašky minerálky. Potom zašiel na toaletu do predajne obuvi, kde poznal majiteľa. Ako tak vyšiel na ulicu, chvíľu nevedel, čo ďalej. Vravil si, že by mal využiť deň voľna na nákupy, keďže chladnička aj špajza zívajú prázdnotou, no nechcelo sa mu vrátiť po auto. Preto sa vybral po ulici Hamngatan, preskočil železničnú trať a odbočil na ulicu Spanienfararegatan v prístave. Hľadel na ukotvené loďky a uvažoval, aký je to pocit – plachtiť. Nemal s tým žiadne skúsenosti. Znovu si to namieril na toaletu, kúpil fľašku minerálky a sadol si na lavičku pri červenom baraku pobrežnej hliadky.

Naposledy tam sedel jedného zimného večera po odchode Baiby.

Odviezol ju na letisko Sturup. Bola tma, fúkal nárazový vietor a v svetle reflektorov vírili snehové vločky. Cestou nepreriekli ani slova. Keď prešla pasovou kontrolou, vrátil sa do ystadského prístavu. Lavička bola vtedy ľadová, pretože nočná teplota klesla pod nulu, no aj tak tam sedel a uvažoval nad koncom ich vzťahu.

V decembri 1994 ho krátko pred smrťou jeho otca a vyrieše-

ním jedného z najzložitejších prípadov navštívila v Ystade. V tú jeseň si zrejme prvýkrát v živote naplánoval budúcnosť – rozhodol sa odsťahovať z mesta, kúpiť si dom na vidieku aj psa, dokonca aj navštívil farmu so šteniatkami labradorov. Svoj život chcel zmeniť od základu a najviac zo všetkého si priať, aby s ním Baiba ostala. Vtedy spolu strávili celé Vianoce. Baiba od začiatku dobre vychádzala s Lindou. Na Nový rok 1995, pár dní pred návratom do Rigy, preberali plány do budúcnosti a dohodli sa, že v lete sa k nemu presťahuje, dokonca sa boli viackrát pozrieť na domček pri Svenstorpe, ale jednej marcovej noci mu zavolała, že má pochybnosti. Nechcela sa ani vydávať, ani sťahovať do Švédska, potrebovala čas. Wallander na druhý deň nastúpil do lietadla, chcel ju presvedčiť o opaku, no skončilo sa to prvou ozajstnou hádkou. Potom sa asi mesiac nerozprávali. Jedného dňa jej zavolał, že v lete plánuje navštíviť Lotyšsko. Napokon strávili dva týždne v chátrajúcom dome pri Rižskom zálive, ktorý im požičali jej kolegovia z univerzity. Dlhú sa prechádzali pri vode a Wallander, poučený minulosťou, čakal, že tému plánov do budúcnosti otvorí ona, no nakoniec ju načal on, pretože sa k tomu nemala. Odpovedala však veľmi vyhýbavo. Po prilete domov bol celý nešťastný a nevedel, čo ďalej. Na jeseň sa nestretli, hoci to dlho plánovali. V tom čase prvý raz v ňom skrsła myšlienka, či ho nepodvázda. Viackrát jej zavolał uprostred noci, predviedol žiarlivostné scény a dva razy mal dokonca dojem, že nie je sama, hoci ho uisťovala, že to tak nie je.

Aj v ten rok za ním pricestovala na Vianoce do Ystadu. Linda s nimi strávila iba Štedrý večer, potom odcestovala s priateľmi do Škótska. Začiatkom roka sa Baiba priznala, že si vôbec nevie predstaviť presťahovanie do Švédska natrvalo. Dlhú to síce zvažovala, no určite nechce ísť o prácu na univerzite a trápilo ju viac otázok. Čo by robila vo švédskom mestečku Ystad? Mohla by sa stať tlmočnicou, ale to by jej nestačilo. Wallander ju chvíľu presviedčal, no márne. Nepovedali si to otvorene, ale obaja tušili, že to pre ich vzťah znamená koniec. Po štyroch rokoch neexistovala cesta vpred. Odviezol ju na letisko, pohľadom ju odprevadil k pasovej kontrole a celý večer presedel na ľadovej lavičke, kde

bol aj teraz. Zrazu bol sám ako prst, no ťažilo sa mu, že konečne vie, na čom je.

Motorový čln zmizol z dohľadu. Vstal, pretože opäť potreboval ísť na toaletu.

Zo začiatku si sem-tam zavolali, ale aj to sa postupom času zmenilo. Naposledy spolu telefonovali pred vyše polrokom. Keď sa prechádzal po Visby s Lindou, spýtala sa ho, či sa nadobro rozišli.

„Áno.“

Linda však čakala na pokračovanie.

„Nedalo sa tomu vyhnúť,“ dodal Wallander, „ani jeden sme to nechceli, ale asi nebolo iné východisko.“

Potom vošiel do reštaurácie, kývol na čašníčku a zavrel za sebou dvere toalety.

Zastavil sa doma po auto, napísal si zoznam vecí na nákup a odviezol sa do Malmö. No v obchode zrazu zoznam nevedel nájsť a nechcelo sa mu vracieť do auta. O štvrtej vložil jedlo do chladničky a špajzy a ľahol si, že si prečíta noviny, ale po chvíli spal ako zarezaný. O hodinu neskôr sa zobudil zo sna.

Snívало sa mu, že navštívil Rím s otcom, Rydbergom a trpasličími ľuďmi, ktorí ich vytrvalo štipali do nôh.

Posadil sa a uvažoval, prečo sa mu sníva o mŕtvych. O otcovi sa mu zdalo skoro každú noc a teraz aj o Rydbergovi, bývalom kolegovi a priateľovi, ktorý ho priučil policajnému umeniu, no zomrel pred vyše piatimi rokmi.

Vyšiel na balkón. Ešte vždy bolo teplo a vládlo bezvetrie. Na horizonte sa formovali oblaky.

Zrazu si uvedomil, že je sám ako prst. Toto zistenie ho vydesilo. Ak nepočítal Lindu, ktorá žila v Štokholme a sporadicky ho navštevovala, nestýkal sa takmer s nikým. Stretával iba svojich kolegov, aj to výlučne v práci.

Opľáchol si tvár a zapozeral sa na svoj obraz v zrkadle. Bol opálený, ale aj unavený. Ľavé oko bolo podliate krvou. Plešina sa o čosi zväčšila.

Postavil sa na váhu. Od minulého leta síce schudol, no nie veľmi.

Vtom mu zavolala Gertrúda: „Chcela som ti len povedať, že už som u sestry. Cesta prebehla dobre.“

„Myslel som na teba. Asi som tam mal ostať.“

„Potrebovala som byť sama so spomienkami, ale neboj sa, tu mi bude dobre. So sestrou mi vždy bolo fajn.“

„Prídem ťa pozrieť na budúci týždeň.“

Len čo sa rozlúčili, znovu mu zazvonil telefón. Tentoraz volala kolegyňa Ann-Britt Höglundová: „Len som sa chcela spýtať, ako to šlo.“

„Čo?“

„Nemal si sa stretnúť s maklérom?“

Wallander si až potom spomenul, že deň predtým prehodili pár slov o predaji domu.

„Celkom dobre. Môžeš si ho kúpiť za tristotisíc korún.“

„Ale veď som tam nikdy nebola!“

„Je to zvláštny pocit. Gertrúda sa vysťahovala a dom si zrejme kúpi niekto cudzí ako letnú chatu.“

„Vo všetkých domoch straší, teda ak nepočítame novostavby.“

„Asi to tam stále bude voňať terpentínom, ale keď aj tá vôňa zmizne, stratia sa spomienky na predošlých obyvateľov domu.“

„To je smutné.“

„Taký je život. Uvidíme sa zajtra. Ďakujem, že si mi zavolala,“ skonštatoval Wallander a prešiel do kuchyne, aby sa napil.

Ann-Britt mu dala najavo, že jej na ňom záleží. On by jej v podobnej situácii v živote nezavolať.

O siedmej si opražil točenú klobásu a zemiaky, posadil sa pred televízor s tanierom na kolenách a pustil sa do prepínania kanálov, no nič ho nezaujalo. Napokon sa premiestnil na balkón so šálkou kávy. Len čo zašlo slnko, vrátil sa dnu.

Zvyšok večera triedil veci z otcovho domu.

Na dne škatule ležala hnedá obálka s vyblednutými fotografiami. Nespomínal si, že by ich už videl. Na jednej z nich bol aj on, mal štyri alebo päť rokov a sedel na kapote amerického auta. Otec ho pridržal, aby nepadol.

Pohľadal lupu a priložil ju k fotografii.

Usmievame sa, vravel si, ja hľadím do objektívu a žiarim od hrdosti, pretože som si mohol sadnúť na auto zámožného podomového obchodníka, ktorý kupoval od otca obrazy za smiešne ceny, a otec sa usmieva pri pohľade na mňa.

Dlho ju študoval. Fotografia sa mu prihovárala z dávnych, už neexistujúcich čias. Kedysi mal s otcom dobrý vzťah, no keď sa rozhodol stať policajtom, nahneval sa naňho. V posledných rokoch sa ich vzťah postupne zlepšoval, no nedotiahli to k takému úsmevu, ako keď sedel na vyleštenom buicku. V Ríme sa síce zblížili, no ich vzťah mal muchy.

Pripol snímku na kuchynské dvere a vyhlíadal z balkóna na blížiace sa oblaky. Vzápätí zapol televízor, pozrel si koniec starého filmu a okolo polnoci zaľahol.

Na druhý deň ho čakala porada so Svedbergom a Martinssonom a návšteva lekára.

Dlho sa prehadzoval. Pred dvomi rokmi sníval o tom, ako sa presťahuje na vidiek, kúpi si psa a ožení sa s Baibou. Jeho sny sa rozplynuli ako obláčik dymu a všetko ostalo po starom.

Vravel si, že sa musí niečo stať, aby vládol hľadiet do budúcnosti.

Až o tretej konečne zaspal.